

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จิตติ ติงศกัทธิย์. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบัญชีเดินสะพัดและตัวเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 17.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2533.

เฉลิม ยงบุญเกิด. ตัวแลกเงิน. พระนคร: โรงพิมพ์เฟื่องนคร, 2509.

_____. ตัวสัญญาใช้เงิน. พระนคร: โรงพิมพ์เฟื่องนคร, 2509.

ประภาศน์ อวยชัย. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงินและบัญชีเดินสะพัด.

พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะตัวเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ยงยุทธ์ กาฬกาญจน์. คู่มือกฎหมายลักษณะบัญชีเดินสะพัดและตัวเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2520.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายพาณิชย์ 2.

หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์, 2526.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายพาณิชย์ 3. หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์, 2527.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ว่าด้วย

ตัวเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2524.

อัมพร ฌ ตะกั่วทุ่ง. คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะตัวเงิน. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2532.

ภาษาอังกฤษ

Baird, G., Douglas, Eisenberg Theodore, and Jackson, H., Thomas.

Commercial and Debtor-Creditor Law: Selected Statutes.

New York: The Foundation Press, 1986.

Banking Law. New York: Matthew Bender, 1984.

- Borrie, J., Gordon. Commercial Law. 5th ed. London: Butterworths, 1980.
- David Rene. French Law. Translated by Michael Kindred. Louisiana State: University Press, 1972.
- Ellinger, E.P. Modern Banking Law. London: Oxford University Press, 1987.
- Fidler, P.J.M. Sheldon and Fidler's Practice and Law of Banking. 11th ed. London: Pitman Publishing, 1982.
- Gulick, S., George, and Kimbrough, T., Robert. American Jurisprudence. 2nd ed. United States of America: Jurisprudence Publishers, 1963.
- Goirand Leopold. A Treatise upon French Commercial Law and the Practice of All the Courts. 7th ed. London: Stevens & Sons, 1898.
- Goode R.M. Commercial Law. 1st ed. Great Britain: Penguin Education, 1982.
- Halsbury's Laws on England. 4th ed. London: Butterworths, 1973.
- Halsbury's Statutes. 4th ed. London: Butterworths, 1985.
- Megrah Maurice, and Ryder, R., Frank. Byles on Bills of Exchange. 25th ed. London: Sweet & Maxwell, 1983.
- Richardson Dudley. A Guide to Negotiable Instruments and the Bills of Exchange Acts. 7th ed. London: Butterworths, 1983.
- Schmitthoff, M., Clive. Schmitthoff's Export Trade: The Law and Practice of International Trade. 9th ed. London: Stevens & Sons, 1990.
- Zentaro Kitagawa. Doing Business in Japan. New York: Matthew Bender, 1990.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม กฎที่ 67

"ข้อ 1 ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์มีอำนาจออกใบอนุญาตให้ทนายความเป็นผู้ทำ
คำคัดค้านได้ตามลักษณะ 21 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้มีทะเบียนผู้รับอนุญาต
ไว้ที่ศาลอุทธรณ์

ข้อ 2 เรื่องราวขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ทำคำคัดค้านนั้น ให้ใช้แบบพิมพ์หลวงดังแนบ
อยู่ข้างท้ายนี้ (แบบ 1 ก.)

ข้อ 3 อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์จะสอบไล่ความรู้ของผู้ขออนุญาตในลักษณะ 21 แห่ง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก่อนออกใบอนุญาตก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร

ข้อ 4 ใบอนุญาตนั้นให้ใช้ตามแบบดังแนบอยู่ข้างท้ายนี้ (แบบ 1 ข.) ใบอนุญาตนี้
ใช้ได้ 1 ปี และจะขอต่ออายุได้เป็นปี ๆ

ข้อ 5 ถ้าใบอนุญาตให้เป็นทนายความถูกต้องหรืองด ใบอนุญาตให้เป็นผู้ทำคำคัดค้าน
ก็เป็นอันต้องถอนหรืองดไปตามกัน

ถ้าปรากฏว่าผู้รับอนุญาตให้เป็นผู้ทำคำคัดค้านไม่สามารถในหน้าที่ อธิบดี
ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์จะถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

ข้อ 6 คำคัดค้านนั้นให้ใช้แบบพิมพ์หลวงดังแนบอยู่ข้างท้ายนี้ (แบบ 2)

ข้อ 7 ให้นายอำเภอหรือทนายความผู้ทำคำคัดค้านเก็บรักษาต้นขั้วคำคัดค้านไว้ ณ
สำนักงานของตน

ให้ทนายความผู้ซึ่งหยุดเลิกไม่ทำการต่อไป ด้วยเหตุประการใด ๆ หรือใน
เมื่อทนายความถึงแก่กรรมภาพ ให้ผู้จัดการทรัพย์สินมรดกของทนายความผู้นั้น จัดการส่งมอบต้นขั้ว
คำคัดค้านแก่เจ้าศาลอุทธรณ์ผู้ซึ่งจะได้ออกใบรับให้ เมื่อเจ้าศาลอุทธรณ์ได้รับต้นขั้วนั้นไว้แล้วจะ
ฝากกองเก็บสำนวน กระทรวงยุติธรรมต่อไปก็ได้

ข้อ 8 การปิดสำเนาคำคัดค้าน ณ ที่ว่าการอำเภอตามความในมาตรา 962 แห่ง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น ให้ปิดไว้มีกำหนดไม่น้อยกว่า 1 เดือน

ข้อ 9 ค่าฤชาธรรมเนียมในการออกใบอนุญาต และทำคำคัดค้านนี้ ได้ระบุไว้ใน
ตารางอัตราค่าฤชาธรรมเนียมข้างท้ายนี้แล้ว

ข้อ 10 ให้ใช้กฎนี้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2472 เป็นต้นไป"

แบบ 1 ก.

เรื่องราวยื่นขอใบอนุญาตเป็นผู้ทำคำคัดค้าน

เขียนที่.....

วันที่.....

เรื่องราวยื่นแก้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

โดยกฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมที่ 67..... ลงวันที่ 15
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2471 ข้าพเจ้า.....
นายความ ใบอนุญาตเลขที่..... ขอรับอนุญาตเป็นผู้ทำคำคัดค้านตามความใน
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 21

(ลงนาม)

แบบ 1 ข.
ใบอนุญาตให้เป็นผู้ทำคำคัดค้าน

ศาลอุทธรณ์

ที่

วันที่

อาศัยอำนาจตามกฎหมายเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ที่ 67 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.
2471 ใบอนุญาตนี้ออกให้แก่ หน่วยงาน
ใบอนุญาตเลขที่ เพื่อให้เป็นผู้ทำคำคัดค้านตามความในประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 21 ได้ภายในเขตท้องที่ซึ่งอนุญาตให้เป็นหน่วยงาน

(ลงนาม)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

ประทับตรา

แบบ 2
คำคัดค้าน

แบบ 2 ก.

(สำหรับใช้เมื่อหาตัว (1)
ฝ่ายที่ถูกคัดค้านไม่พบ) คำคัดค้าน (2)
ในการ (3)

ด้วยเมื่อวันที่ พุทธศักราช (4)
โดยความขอร้องของ (5) ผู้ทรงตัว (2)
ตั้งได้เขียนสำเนาอันแท้จริงไว้ข้างล่างนี้ ข้าพเจ้า (6)
ได้พยายามที่จะยื่นตัว (2) นั้นต่อ (7)
แต่เมื่อได้ใช้ความเพียรพอสมควรแก่เหตุแล้ว ก็ไม่สามารถจะยื่นตัวที่ได้กล่าวแล้วแก่ผู้นั้นได้

เพราะฉะนั้น ตามความขอร้องดังกล่าวมาข้างต้น และโดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า
..... (6) จึงคัดค้าน (2) นั้น สงวนไว้ซึ่งสิทธิ
ทั้งปวงอันมีต่อ (8) และคู่สัญญาคนอื่นและบุคคลทั้งหลายอื่นที่
เกี่ยวข้องสำหรับการแลกเปลี่ยน กลับแลกเปลี่ยน กับทั้งบรรดาค่าฤชาธรรมเนียม ค่าภาระ
ติดพัน ค่าเสียหายและดอกเบี้ยในปัจจุบันและภายหน้า โดยที่ไม่ (9) นั้น

ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการทำคำคัดค้านรวมเป็นเงิน (10)

วันที่ พุทธศักราช (11)

ลายมือชื่อ (6)

ประทับตรา

(ทรงนี้ให้คัดสำเนาตัวเงินกับรายการสลักหลังทั้งหมดตรงถ้อยตรงคำและรับรองว่า
ถูกต้องด้วย)

คำชี้แจง
สำหรับแบบ 2 ก.

- (1) ชื่อ อาเภอ หรือทนาย ผู้ทาคาคัดค้าน
- (2) ตัวแลกเงิน หรือตัวสัญญาใช้เงิน
- (3) ไม่รับรอง ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวแลกเงิน, ไม่จรรับรู้ ถ้าเป็นเรื่องตัวสัญญาใช้เงิน
- (4) วัน เดือน ปี ที่นํายื่น
- (5) ชื่อและสำนักของผู้ทรง
- (6) ชื่อและตำแหน่งของนายอาเภอ หรือผู้ทำการแทน หรือทนาย
- (7) ชื่อหรือยี่ห้อของฝ่ายที่ถูกเขาคัดค้านตัวเงิน (ผู้จ่าย ผู้รับรอง ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน ฯลฯ)
- (8) ผู้ส่งจ่ายตัวแลกเงิน หรือผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน
- (9) รับรองตัวแลกเงิน หรือจรรับรู้ตัวสัญญาใช้เงิน
- (10) ค่าฤชาธรรมเนียมทาคาคัดค้าน หรือค่าใช้จ่ายที่นายอาเภอหรือผู้ทำการแทน หรือทนายได้เสียไป
- (11) วัน เดือน ปี ที่ทาคาคัดค้าน

แบบ 2 ข.

(สำหรับใช้เมื่อหาตัว (1)
 ฝ่ายที่ถูกคัดค้านไม่พบ) ค่าคัดค้าน (2)
 ในการไม่ใช้เงิน

ด้วยเมื่อวันที่ พุทธศักราช (3)
 โดยความขอร้องของ (4) ผู้ทรงตัว (2)
 ดังได้เขียนสำเนาอันแท้จริงไว้ข้างล่างนี้

ข้าพเจ้า (5) ได้พยายามที่จะยื่นตัว (2)
 นั้น ณ อันเป็นสถานที่ใช้เงินดั่งระบุไว้ใน (2) ดังว่านั้น
 หรือสำนักของ (6) หรือสำนักค้าขาย (หรือถิ่นที่อยู่ของ (6)
 หรือที่สำนักค้าขาย (หรือถิ่นที่อยู่) ที่ทราบครั้งสุดท้ายของ (6)
 แต่เมื่อได้ใช้ความเพียรพอสมควรแก่เหตุแล้ว ก็หาได้พบบุคคลซึ่งได้รับอำนาจให้เป็นผู้ใช้เงิน
 หรือให้บอกบัญชีเงิน ณ ที่นั้นไม่

เพราะฉะนั้น ตามความขอร้องดังกล่าวมาข้างต้น และโดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า
 , (6) จึงคัดค้าน (2) นั้น สงวนไว้ซึ่งสิทธิ
 ทั้งปวงอันมีต่อ (7) (2) และคู่สัญญาคนอื่น และบุคคล
 ทั้งหลายอื่นที่เกี่ยวข้องสำหรับการแลกเปลี่ยน กลับแลกเปลี่ยน กับทั้งบรรดา ค่าฤชาธรรมเนียม
 ค่าภาระติดพัน ค่าเสียหาย และดอกเบี้ยในปัจจุบันและภายหน้า โดยที่ไม่ใช้เงินตาม
 , (2) นั้น

ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการทำค่าคัดค้าน รวมเป็นเงิน (8)

วันที่ พุทธศักราช (9)

ลายมือชื่อ (5)

ประทับตรา

(ตรงนี้ให้คัดสำเนาตัวเงินกับรายการสลักหลังทั้งหมดตรงถ้อยตรงคำ และรับรองว่า
 ถูกต้องด้วย)

คำชี้แจง
สำหรับแบบ 2 ข.

- (1) ชื่ออำเภอ หรือสำนักงานของนายผู้ทำคำคัดค้าน
- (2) ตัวเลขเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หรือเช็ค
- (3) วัน เดือน ปี ที่นายยื่น
- (4) ชื่อและสำนักของผู้ทรง
- (5) ชื่อและตำแหน่งของนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทน หรือของนาย
- (6) ชื่อหรือยี่ห้อของฝ่ายที่ถูกเขาคัดค้านตัวเงิน (ผู้จ่าย ผู้รับรอง ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน ธนาคาร ฯลฯ)
- (7) ผู้ส่งจ่ายตัวเลขเงินหรือเช็ค ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน
- (8) ค่าธรรมเนียมทำคำคัดค้านและค่าใช้จ่าย ที่นายอำเภอหรือผู้ทำการแทน หรือนายได้เสียไป
- (9) วัน เดือน ปี ที่ทำคำคัดค้าน

แบบ 2 ค.

(สำหรับใช้เมื่อพบ (1)
 ตัวฝ่ายที่ถูกคัดค้าน) คำคัดค้าน (2)
 ในการ (3)

ด้วยเมื่อวันที่ พุทธศักราช (4) โดยความขอร้อง
 ของ (5) ผู้ทรงตัว (2) ตั้งได้เขียนสำเนาอันแท้จริงไว้
 ข้างล่างนี้ ข้าพเจ้า (6) ได้สำแดงตัว (2) นั้น
 ต่อ (7) ณ (8) และได้ทวงถามให้ (9) แต่ได้รับ
 ตอบว่าจะไม่ (10)

เพราะฉะนั้น ตามความขอร้องดังกล่าวมาข้างต้น และโดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้า
 , (6) จึงคัดค้าน (2) นั้น สงวนไว้ซึ่งสิทธิ
 ทั้งปวงอันมีต่อ (11) (2) และคู่สัญญาคนอื่นและบุคคล
 ทั้งหลายอื่นที่เกี่ยวข้องสำหรับการแลกเปลี่ยน กลับแลกเปลี่ยน กับทั้งบรรดาค่าฤชาธรรมเนียม
 ค่าภาระติดพัน ค่าเสียหายและดอกเบี้ยในปัจจุบันและภายหน้า โดยที่ไม่ (9)
 , (2) นั้น

ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการทำคำคัดค้าน รวมเป็นเงิน (12)

วันที่ พุทธศักราช (13)

ลายมือชื่อ (6)

ประทับตรา

(ตรงนี้ให้คัดสำเนาตัวเงินกับรายการสลักหลังทั้งหมดตรงถ้อยตรงคำ และรับรองว่า
 ถูกต้องด้วย)

คำนี้แจ้ง

สำหรับแบบ 2 ค.

- (1) ชื่ออำเภอ หรือสำนักงานของนาย ผู้ทำคำคัดค้าน
- (2) ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน หรือเช็ค
- (3) ไม่รับรอง หรือไม่ใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องตัวแลกเงิน, ไม่จรรับรู้หรือไม่ใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องตัวสัญญาใช้เงิน, ไม่ใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องเช็ค
- (4) วัน เดือน ปี ที่นายยื่น
- (5) ชื่อและสำนักของผู้ทรง
- (6) ชื่อและตำแหน่งของนายอำเภอ หรือผู้ทำการแทน หรือนาย
- (7) ชื่อ หรือยี่ห้อของฝ่ายที่ถูกเขาคัดค้านตัวเงิน (ผู้จ่าย ผู้รับรอง ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน ธนาคาร ฯลฯ)
- (8) สถานที่ไปทางตามให้รับรอง จรรับรู้หรือให้ใช้เงิน
- (9) รับรอง หรือใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องตัวแลกเงิน, จรรับรู้หรือใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องตัวสัญญาใช้เงิน, ใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องเช็ค
- (10) รับรอง หรือใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องตัวแลกเงิน, จรรับรู้หรือใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องตัวสัญญาใช้เงิน, ใช้เงิน ถ้าเป็นเรื่องเช็ค ถ้าในคำตอบแสดงเหตุผลอย่างใดก็ให้ระบุไว้ในที่นี้โดยย่อ ถ้ามีการรับรองหรือใช้เงินเพื่อแก้หน้าในเรื่องตัวแลกเงิน หรือมีการใช้เงินเพื่อแก้หน้าในเรื่องตัวสัญญาใช้เงินหรือเช็ค ก็ให้บอกชื่อผู้รับรองหรือผู้ใช้เงินเพื่อแก้หน้าแล้วแต่เรื่อง กับทั้งชื่อและยี่ห้อของบุคคลซึ่งเขาเข้าแก้หน้าให้ด้วย
- (11) ผู้สั่งจ่ายตัวแลกเงินหรือเช็ค ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน
- (12) ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่นายอำเภอ หรือผู้ทำการแทนหรือนายได้เสียไป
- (13) วัน เดือน ปี ที่ทำคำคัดค้าน

BILLS OF EXCHANGE ACT 1882 (45 & 46 VICT C 61)

Section 4 : Inland and foreign bills

(1) An inland bill is a bill which is or on the face of it purports to be (a) both drawn and payable within the British Islands, or (b) drawn within the British Islands upon some person resident therein. Any other bill is a foreign bill.

For the purposes of this Act "British Islands" mean any part of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, the islands of Man, Guernsey, Jersey, Alderney, and Sark, and the islands adjacent to any of them being part of the dominions of Her Majesty.

(2) Unless the contrary appear on the face of the bill the holder may treat it as an inland bill.

Section 51 : Noting or protest of bill

(1) Where an inland bill has been dishonoured it may, if the holder think fit, be noted for non-acceptance or non-payment, as the case may be : but it shall not be necessary to note or protest any such bill in order to preserve the recourse against the drawer or indorser.

(2) Where a foreign bill, appearing on the face of it to be such, has been dishonoured by non-acceptance it must be duly protested for non-acceptance, and where such a bill, which has not been previously dishonoured by non-acceptance, is dishonoured by

non-payment it must be duly protested for non-payment. If it be not so protested the drawer and indorsers are discharged. Where a bill does not appear on the face of it to be a foreign bill, protest thereof in case of dishonour is unnecessary.

(3) A bill which has been protested for non-acceptance may be subsequently protested for non-payment.

(4) Subject to the provisions of this Act, when a bill is noted or protested, [it may be noted on the day of its dishonour and must be noted not later than the next succeeding business day]. When a bill has been duly noted, the protest may be subsequently extended as of the date of the noting.

(5) Where the acceptor of a bill becomes bankrupt or insolvent or suspends payment before it matures, the holder may cause the bill to be protested for better security against the drawer and indorsers.

(6) A bill must be protested at the place where it is dishonoured : Provided that-

(a) When a bill is presented through the post office, and returned by post dishonoured, it may be protested at the place to which it is returned and on the day of its return if received during business hours, and if not received during business hours, then not later than the next business day :

(b) When a bill drawn payable at the place of business or residence of some person other than the drawee has been dishonoured by non-acceptance, it must be protested for non-payment at the place

where it is expressed to be payable, and no further presentment for payment to, or demand on, the drawee is necessary.

(7) A protest must contain a copy of the bill, and must be signed by the notary making it, and must specify-

(a) The person at whose request the bill is protested :

(b) The place and date of protest, the cause or reason for protesting the bill, the demand made, and the answer given, if any, or the fact that the drawee or acceptor could not be found.

(8) Where a bill is lost or destroyed, or is wrongly detained from the person entitled to hold it, protest may be made on a copy or written particulars thereof.

(9) Protest is dispensed with by any circumstances which would dispense with notice of dishonour. Delay in noting or protesting is excused when the delay is caused by circumstances beyond the control of the holder, and not imputable to his default, misconduct, or negligence. When the cause of delay ceases to operate the bill must be noted or protested with reasonable diligence.

Section 73 : Cheque defined

A cheque is a bill of exchange drawn on a banker payable on demand.

Except as otherwise provided in this Part, the provisions of this Act applicable to a bill of exchange payable on demand apply to a cheque.

Section 83 : Promissory note defined

(1)

(2)

(3)

(4) A note which is, or on the face of it purports to be, both made and payable within the British Islands is an inland note. Any other note is a foreign note.

Section 89 : Application of Part II to notes

(1) Subject to the provisions in this part, and except as by this section provided, the provisions of this Act relating to bills of exchange apply, with the necessary modifications, to promissory notes.

(2)

(3)

(4) Where a foreign note is dishonoured, protest thereof is unnecessary.

Section 93 : When noting equivalent to protest

For the purposes of this Act, where a bill or note is required to be protested within a specified time or before some further proceeding is taken, it is sufficient that the bill has been noted for protest before the expiration of the specified time or the taking of the proceeding; and the formal protest may be extended at any time thereafter as of the date of the noting.

Section 94 : Protest when notary not accessible

Where a dishonoured bill or note is authorised or required

to be protested, and the services of a notary cannot be obtained at the place where the bill is dishonoured, any householder or substantial resident of the place may, in the presence of two witnesses, give a certificate, signed by them, attesting the dishonour of the bill, and the certificate shall in all respects operate as if it were a formal protest of the bill.

The form given in Schedule 1 to this Act may be used with necessary modifications, and if used shall be sufficient.

ภาคผนวก ก

THE UNIFORM COMMERCIAL CODE

ARTICLE 3 : COMMERCIAL PAPER

Section 3-102 : Definitions and Index of Definitions

(1)

(2) Other definitions applying to this Article and the sections in which they appear are :

.....

"Protest." Section 3-509.

.....

Section 3-413 : Contract of Maker, Drawer and Acceptor

(1)

(2) The drawer engages that upon dishonor of the draft and any necessary notice of dishonor or protest he will pay the amount of the draft to the holder or to any indorser who takes it up. The drawer may disclaim this liability by drawing without recourse.

(3)

Section 3-414 : Contract of Indorser; Order of Liability

(1) Unless the indorsement otherwise specifies (as by such words as "without recourse") every indorser engages that upon dishonor and any necessary notice of dishonor and protest he will

pay the instrument according to its tenor at the time of his indorsement to the holder or to any subsequent indorser who takes it up, even though the indorser who takes it up was not obligated to do so.

(2)

Section 3-415 : Contract of Accommodation Party

(1) An accommodation party is one who signs the instrument in any capacity for the purpose of lending his name to another party to it.

(2)

Section 3-501 : When Presentment, Notice of Dishonor, and Protest Necessary or Permissible

(1)

(2)

(3) Unless excused (Section 3-511) protest of any dishonor is necessary to charge the drawer and indorsers of any draft which on its face appears to be drawn or payable outside of the states, territories, dependencies, and possessions of the United States, the District of Columbia and the Commonwealth of Puerto Rico. The holder may at his option make protest of any dishonor of any other instrument and in the case of a foreign draft may on insolvency of the acceptor before maturity make protest for better security.

(4) Notwithstanding any provision of this section, neither presentment nor notice of dishonor nor protest is necessary to charge an indorser who has indorsed an instrument after maturity.

Section 3-502 : Unexcused Delay; Discharge

(1)

(2) Where without excuse a necessary protest is delayed beyond the time when it is due any drawer or indorser is discharged.

Section 3-509 : Protest; Noting for Protest

(1) A protest is a certificate of dishonor made under the hand and seal of a United States consul or vice consul or a notary public or other person authorized to certify dishonor by the law of the place where dishonor occurs. It may be made upon information satisfactory to such person.

(2) The protest must identify the instrument and certify either that due presentment has been made or the reason why it is excused and that the instrument has been dishonored by nonacceptance or nonpayment.

(3) The protest may also certify that notice of dishonor has been given to all parties or to specified parties.

(4) Subject to subsection (5) any necessary protest is due by the time that notice of dishonor is due.

(5) If, before protest is due, an instrument has been noted for protest by the officer to make protest, the protest may be made at any time thereafter as of the date of noting.

**Section 3-511 : Waived or Excused Presentment, Protest and Notice
of Dishonor or Delay Therein**

(1) Delay in presentment, protest or notice of dishonor is excused when the party is without notice that it is due or when the delay is caused by circumstances beyond his control and he

exercises reasonable diligence after the cause of the delay ceases to operate.

(2) Presentment or notice or protest as the case may be is entirely excused when

- (a) the party to be charged has waived it expressly or by implication either before or after it is due; or
- (b) such party has himself dishonored the instrument or has countermanded payment or otherwise has no reason to expect or right to require that the instrument be accepted or paid; or
- (c) by reasonable diligence the presentment or protest cannot be made or the notice given.

(3) Presentment is also entirely excused when

- (a) the maker, acceptor or drawee of any instrument except a documentary draft is dead or in insolvency proceedings instituted after the issue of the instrument; or
- (b) acceptance or payment is refused but not for want of proper presentment.

(4) Where a draft has been dishonored by nonacceptance a later presentment for payment and any notice of dishonor and protest for nonpayment are excused unless in the meantime the instrument has been accepted.

(5) A waiver of protest is also a waiver of presentment and of notice of dishonor even though protest is not required.

(6) Where a waiver of presentment or notice or protest is embodied in the instrument itself it is binding upon all parties;

but where it is written above the signature of an indorser it binds
him only.

ภคพพพก ง

THE CODE OF COMMERCE

TITLE VIII : OF BILLS OF EXCHANGE, PROMISSORY NOTES, AND PRESCRIPTION

Article 119 :

The refusal to accept is proved by a document called "protest for non-acceptance."

Article 162 :

The refusal or default of payment must be recorded the day following the maturity by a deed called protest for non-payment.

If this day falls upon a legal holiday the protest must be made the day following.

Article 168 :

After the expiration of the times above-mentioned for the presentation of a bill of exchange (at sight, or at one or several days or months or usances after sight), for the protest for want of payment, for the institution of proceedings against the guarantors, the holder of the bill of exchange is deprived of all remedies against the indorsers.

Article 173 : (Modified by Decree of 23rd March, 1848, Article 2)

Protests for non-acceptance or non-payment are made by two

notaries, or by one notary and two witnesses, or by a huissier and two witnesses.

The protest must be made at the domicile or last known domicile of the party by whom the bill of exchange was payable; at the domicile of the parties named in the bill to pay the same in case of need, and at the domicile of a third party accepting supra protest. The above must be recorded in one and the same deed of protest.

In the case of a false address the protest is preceded by an "acte de perquisition."

Article 174 :

The deed of protest contains a literal copy of the bill of exchange, the acceptance, the indorsements, and other clauses appearing thereon; a summons to pay the amount of the bill; it also states whether the party liable to pay the bill was present or absent, and the reasons assigned for refusal to pay, and the inability or refusal to sign.

Article 176 :

Notaries and huissiers are compelled, under pain of suspension, costs, and damages towards the parties, to leave exact copies of all protests, and to transcribe the same literally day by day, and by order of date in a special register indexed and paragraphed and kept in the form prescribed for repertoires.

Article 187 :

All the provisions relating to bills of exchange, viz :-

.....

Protest,

are applicable to promissory notes without prejudice to the provisions contained in Articles 636, 637, and 638.

ภาคผนวก จ

LAW ON BILLS

BOOK I : BILLS OF EXCHANGE

Article 44 :

Default of acceptance or of payment must be evidenced by an authentic act (protest for non-acceptance or non-payment).

2. Protest for non-acceptance must be made within the limit of time fixed for presentment for acceptance. If, in the case contemplated by Article 24 paragraph 1, the first presentment takes place on the last day of that time, the protest may nevertheless be drawn up on the next day.

3. Protest for non-payment of a bill of exchange payable on a fixed day or at a fixed period after date or sight must be made on the day on which the bill is payable or on one of the two business days which follow. In the case of a bill payable at sight, the protest must be drawn up under the conditions specified in the foregoing paragraph for the drawing up of a protest for non-acceptance.

4. Protest for non-acceptance dispenses with presentment for payment and protest for non-payment.

5. If there is a stoppage of payment on the part of the drawee, whether he has accepted or not, or if execution has been levied against his goods without result, the holder cannot exercise

his right of recourse until after presentment of the bill to the drawee for payment and after the protest has been drawn up.

6. If the drawee, whether he has accepted or not, is declared bankrupt (faillite declaree), or in the event of the declared bankruptcy of the drawer of a non-acceptable bill, the production of the judgment declaring the bankruptcy suffices to enable the holder to exercise his right of recourse.

Article 46 :

The drawer, an endorser, or a person guaranteeing payment by aval (avaliseur) may, by the stipulation "retour sans frais", "sans protest", or any other equivalent expression written on the instrument and signed, release the holder from having a protest of non-acceptance or non-payment drawn up in order to exercise his right of recourse.

2. This stipulation does not release the holder from presenting the bill within the prescribed time, nor from the notices he has to give. The burden of proving the non-observance of the limits of time lies on the person who seeks to set it up against the holder.

3. If the stipulation is written by the drawer, it is operative in respect of all persons who have signed the bill: if it is written by an endorser or an avaliseur, it is operative only in respect of such endorser or avaliseur. If, in spite of the stipulation written by the drawer, the holder has the protest drawn up, he must bear the expenses thereof. When the stipulation emanates from an endorser or avaliseur, the costs of the protest, if one is

drawn up, may be recovered from all the persons who have signed the bill.

Article 53 :

After the expiration of the limits of time fixed :

- (1) For the presentment of a bill of exchange drawn at sight or at a fixed period after sight ;
- (2) For drawing up the protest for non-acceptance or non-payment;
- (3) For presentment for payment in the case of a stipulation retour sans frais,

the holder loses his rights of recourse against the endorsers, against the drawer and against the other parties liable, with the exception of the acceptor.

2. In default of presentment for acceptance within the limit of time stipulated by the drawer, the holder loses his right of recourse for non-payment, as well as for non-acceptance, unless it appears from the terms of the stipulation that the drawer only meant to release himself from the guarantee of acceptance.

3. If the stipulation for a limit of time for presentment is contained in an endorsement, the endorser alone can avail himself of it.

Article 54 :

Should the presentment of the bill of exchange or the drawing up of the protest within the prescribed limits of time be prevented by an insurmountable obstacle (legal prohibition (prescription legale) by any State or other case of vis major),

these limits of time shall be extended.

2. The holder is bound to give notice without delay of the case of vis major to his endorser and to specify this notice, which he must date and sign, on the bill or an allonge; in other respects the provisions of Article 45 shall apply.

3. When vis major has terminated, the holder must without delay present the bill of exchange for acceptance or payment and, if need be, draw up the protest.

4. If vis major continues to operate beyond thirty days after maturity, recourse may be exercised, and neither presentment nor the drawing up of a protest shall be necessary.

5. In the case of bills of exchange drawn at sight or at a fixed period after sight, the time-limit of thirty days shall run from the date on which the holder, even before the expiration of time for presentment, has given notice of vis major to his endorser. In the case of bills of exchange drawn at a certain time after sight, the above time-limit of thirty days shall be added to the period after sight specified in the bill of exchange.

6. Facts which are purely personal to the holder or to the person whom he has entrusted with the presentment of the bill or drawing up of the protest are not deemed to constitute cases of vis major.

BOOK II : PROMISSORY NOTES

Article 77 :

The following provisions relating to bills of exchange apply mutatis mutandis to promissory notes so far as they are

not inconsistent with the nature of these instruments, viz. :

- (1) Endorsement (Articles 11 to 20);
- (2) Time of payment (Articles 33 to 37);
- (3) Payment (Articles 38 to 42);
- (4) Recourse in case of non-payment (Articles 43 to 50, 52 to 54);
- (5) Payment by intervention (Articles 55, 59 to 63);
- (6) Copies (Articles 67 and 68);
- (7) Alterations (Article 69);
- (8) Limitation of actions (Articles 70 and 71);
- (9) Holidays, computation of limits of time and prohibition of days of grace (Articles 72, 73 and 74).

2. The following provisions are also applicable *mutatis mutandis* to a promissory note: the provisions concerning a bill of exchange payable at the address of a third party or in a locality other than that of the domicile of the drawee (Articles 4 and 27); stipulation for interest (Article 5); discrepancies as regards the sum payable (Article 6); the consequences of signature under the conditions mentioned in Article 7, the consequences of signature by a person who acts without authority or who exceeds his authority (Article 8); and provisions concerning a bill of exchange in blank (Article 10).

3. The following provisions are also applicable *mutatis mutandis* to a promissory note: Provisions relating to guarantee by *aval* (Articles 30-32); in the case provided for in Article 31, last paragraph, if the *aval* does not specify on whose behalf it has been given, it is deemed to have been given on behalf of the maker of the promissory note.

LAW ON CHEQUES

Article 40 :

The protest or equivalent declaration must be made before the expiration of the limit of time for presentment.

2. If the cheque is presented on the last day of the limit of time, the protest may be drawn up or the equivalent declaration made on the first business day following.

PROTEST ORDINANCE

(Imperial Ordinance No. 316, December 13, 1933)

Article 1 :

A protest of bills (bills of exchange and promissory notes) and of cheques shall be made by a Notary Public or a Marshal.

Article 2 :

A protest shall contain the following particulars, and be signed and sealed by a Notary Public or a Marshal:

- (1) The names of the person refusing and of the person whose demand was refused;
- (2) The gist of the demand upon the person refusing, together with a statement that such person has not complied with that demand, that he could not be found or that the place where the demand is to be made could not be ascertained;
- (3) The locality in which and the date on which the demand

was made or proved impossible to be made;

- (4) The place in and the date on which the protest was made;
- (5) In case the protest is made elsewhere than at the place prescribed by law, a statement that the person refusing has given consent thereto.

2. If the drawee made a demand for the second presentment in accordance with the provisions of Article 24 paragraph 1 of the Law on Bills, a statement to that effect shall be made in the protest.

Article 3 :

A protest shall be made on the bill or cheque, or on a slip attached thereto.

2. A protest shall be made directly after the entires which have been made on the back of the bill or cheque; in cases where it is made on an attached slip, the Notary Public or Marshal shall affix his seal over the joining line.

Article 4 :

When a protest is to be made in cases where two or more parts of a set of a bill or cheque, or the original and a copy have been presented, it shall be sufficient to make the protest on one of the parts or on the original or on an attached slip.

2. If the protest has been made in accordance with the provisions of the preceding paragraph, a statement to that effect shall be inserted in the other part or in the copy, and it shall be signed and sealed by the Notary Public or the Marshal.

3. The provisions of the preceding Article shall apply mutatis mutandis in the case mentioned in the preceding paragraph.

Article 5 :

The making of a protest in accordance with the provisions of Article 68 paragraph 2 of the Law on Bills (inclusive of cases where the provisions apply mutatis mutandis under Article 77 paragraph 1 of said Law) shall be made on a copy of the bill or on an attached slip.

2. Where a protest is to be made in the case of a partial acceptance, a Notary Public or a Marshal shall draw up a copy of the bill, and the protest shall be made on such copy or on an attached slip.

3. The provisions of Article 3 paragraph 2 shall apply mutatis mutandis in the cases mentioned in the preceding two paragraphs.

Article 6 :

With respect to demands made against two or more demands made against one and the same person, it shall be sufficient to have one protest made.

Article 7 :

A protest shall be made in the place where the demand has been made; provided however, that it may be made at any other place if the person refusing consents thereto.

2. In case the place where the demand is to be made could not be ascertained, the Notary or the Marshal who is to make a

protest shall make inquiries of the Government or any other public office situated in that locality; and in case the place still remains unknown in spite of such inquiries, that officer may make the protest at such Governmental or other public office, at his own office or at the Court in which he is in service.

Article 8 :

When a Notary Public or a Marshal has made a protest, he shall insert the following particulars in a copy thereof and keep it at his office or at the Court in which he is in service :

- (1) A statement as to whether it is a bill of exchange, promissory note, or cheque, together with its number, if any;
- (2) The sum;
- (3) The names of the drawer, drawee and of the person to whom or to whose order payment is to be made;
- (4) The date and place of issue;
- (5) The time of payment and the place where payment is to be made;
- (6) The name of the third person who has been appointed to make the payment, of the referee in case of need, or of the acceptor by intervention, if such persons exist.

2. If, in cases where a protest has been lost, a demand is made by any person interested, a copy shall be made of the copy bearing the entries mentioned in the preceding paragraph, and be given to the person interested. Such copy shall have the same effect as the original.

SUPPLEMENTARY PROVISIONS

This Ordinance shall come into force as from January 1, 1943.

SUPPLEMENTARY PROVISIONS (Cabinet Order No. 381, Dec. 20, 1966) :

This Cabinet Order shall come into force as from the enforcement date of the Marshal Law (Law No.111 of 1966) (enforced as from December 31, 1966).

ภาคผนวก จ

CONVENTION PROVIDING A UNIFORM LAW FOR BILLS OF EXCHANGE
AND PROMISSORY NOTES 1930

Article 44 :

Default of acceptance or of payment must be evidenced by an authentic act (protest for non-acceptance or non-payment).

Protest for non-acceptance must be made within the limit of time fixed for presentment for acceptance. If, in the case contemplated by Article 24 paragraph 1, the first presentment takes place on the last day of that time, the protest may nevertheless be drawn up on the next day.

Protest for non-payment of a bill of exchange payable on a fixed day or at a fixed period after date or sight must be made on one of the two business days following the day on which the bill is payable. In the case of a bill payable at sight, the protest must be drawn up under the conditions specified in the foregoing paragraph for the drawing up of a protest for non-acceptance.

Protest for non-acceptance dispenses with presentment for payment and protest for non-payment.

If there is a stoppage of payment on the part of the drawee, whether he has accepted or not, or if execution has been levied against his goods without result, the holder cannot exercise his right of recourse until after presentment of the bill to the drawee for payment and after the protest has been drawn up.

If the drawee, whether he has accepted or not, is declared bankrupt (faillite declaree), or in the event of the declared bankruptcy of the drawer of a non-acceptable bill, the production of the judgment declaring the bankruptcy suffices to enable the holder to exercise his right of recourse.

Article 46 :

The drawer, an endorser, or a person guaranteeing payment by aval (avaliseur) may, by the stipulation "retour sans frais", "sans protet", or any other equivalent expression written on the instrument and signed, release the holder from having a protest of non-acceptance or non-payment drawn up in order to exercise his right of recourse.

This stipulation does not release the holder from presenting the bill within the prescribed time, nor from the notices he has to give. The burden of proving the non-observance of the limits of time lies on the person who seeks to set it up against the holder.

If the stipulation is written by the drawer, it is operative in respect of all persons who have signed the bill, if it is written by an endorser or an avaliseur, it is operative only in respect of such endorser or avaliseur. If, in spite of the stipulation written by the drawer, the holder has the protest drawn up, he must bear the expenses thereof. When the stipulation emanates from an endorser or avaliseur, the costs of the protest, if one is drawn up, may be recovered from all the persons who have signed the bill.

Article 53 :

After the expiration of the limits of time fixed :

For the presentment of a bill of exchange drawn at sight or at a fixed period after sight ;

For drawing up the protest for non-acceptance or non-payment;

For presentment for payment in the case of a stipulation retour sans frais,
the holder loses his rights of recourse against the endorsers, against the drawer and against the other parties liable, with the exception of the acceptor.

In default of presentment for acceptance within the limit of time stipulated by the drawer, the holder loses his rights of recourse for non-payment, as well as for non-acceptance, unless it appears from the terms of the stipulation that the drawer only meant to release himself from the guarantee of acceptance.

If the stipulation for a limit of time for presentment is contained in an endorsement, the endorser alone can avail himself of it.

Article 54 :

Should the presentment of a bill of exchange or the drawing up of the protest within the prescribed limits of time be prevented by an insurmountable obstacle (legal prohibition (prescription legale) by any State or other case of vis major), these limits of time shall be extended.

The holder is bound to give notice without delay of the case of vis major to his endorser and to specify this notice, which he must date and sign, on the bill or an allonge; in other respects the provisions of Article 45 shall apply.

When vis major has terminated, the holder must without delay present the bill of exchange for acceptance or payment and, if need be, draw up the protest.

If vis major continues to operate beyond thirty days after maturity, recourse may be exercised, and neither presentment nor the drawing up of a protest shall be necessary.

In the case of bills of exchange drawn at sight or at a fixed period after sight, the time-limit of thirty days shall run from the date on which the holder, even before the expiration of time for presentment, has given notice of vis major to his endorser. In the case of bills of exchange drawn at a certain time after sight, the above time-limit of thirty days shall be added to the period after sight specified in the bill of exchange.

Facts which are purely personal to the holder or to the person whom he has entrusted with the presentment of the bill or drawing up of the protest are not deemed to constitute cases of vis major.

Article 77 :

The following provisions relating to bills of exchange apply to promissory notes so far as they are not inconsistent with the nature of these instruments, viz:

Endorsement (Articles 11 to 20);

Time of payment (Articles 33 to 37);

Payment (Articles 38 to 42);

Recourse in case of non-payment (Articles 43 to 50, 52 to 54);

Payment by intervention (Articles 55, 59 to 63);

Copies (Articles 67 and 68);

Alterations (Article 69);

Limitation of actions (Articles 70 and 71);

Holidays, computation of limits of time and prohibition of days of graces (Articles 72, 73 and 74).

The following provisions are also applicable to a promissory note: the provisions concerning a bill of exchange payable at the address of a third party or in a locality other than that of the domicile of the drawee (Articles 4 and 27); stipulation for interest (Article 5); discrepancies as regards the sum payable (Article 6); the consequences of signature under the conditions mentioned in Article 7, the consequences of signature by a person who acts without authority or who exceeds his authority (Article 8); and provisions concerning a bill of exchange in blank (Article 10).

The following provisions are also applicable to a promissory note: Provisions relating to guarantee by aval (Articles 30-32); in the case provided for in Article 31, last paragraph, if the aval does not specify on whose behalf it has been given on behalf of the maker of the promissory note.

ภาคผนวก ข

CONVENTION ON INTERNATIONAL BILLS OF EXCHANGE
AND INTERNATIONAL PROMISSORY NOTES 1988

Article 59 :

If an instrument is dishonoured by non-acceptance or by non-payment, the holder may exercise a right of recourse only after the instrument has been duly protested for dishonour in accordance with the provisions of Articles 60 to 62.

Article 60 :

(1) A protest is a statement of dishonour drawn up at the place where the instrument has been dishonoured and signed and dated by a person authorized in that respect by the law of that place. The statement must specify :

- (a) The person at whose request the instrument is protested ;
- (b) The place of protest; and
- (c) The demand made and the answer given, if any, or the fact that the drawee or the acceptor or the maker could not be found.

(2) A protest may be made :

- (a) On the instrument or on a slip affixed thereto ("allonge"); or
- (b) As a separate document, in which case it must clearly identify the instrument that has been dishonoured.

(3) Unless the instrument stipulates that protest must be made, a protest may be replaced by a declaration written on the instrument and signed and dated by the drawee or the acceptor or the maker, or, in the case of an instrument domiciled with a named person for payment, by that named person; the declaration must be to the effect that acceptance or payment is refused.

(4) A declaration made in accordance with paragraph (3) of this article is a protest for the purpose of this Convention.

Article 61 :

Protest for dishonour of an instrument by non-acceptance or by non-payment must be made on the day on which the instrument is dishonoured or on one of the four business days which follow.

Article 62 :

(1) Delay in protesting an instrument for dishonour is excused if the delay is caused by circumstances which are beyond the control of the holder and which he could neither avoid nor overcome. When the cause of the delay ceases to operate, protest must be made with reasonable diligence.

(2) Protest for dishonour by non-acceptance or by non-payment is dispensed with :

(a) If the drawer, an endorser or a guarantor has expressly waived protest ; such waiver :

(i) If made on the instrument by the drawer, binds any subsequent party and benefits any holder ;

(ii) If made on the instrument by a party other

than the drawer, binds only that party but benefits any holder ;

(iii) If made outside the instrument, binds only the party making it and benefits only a holder in whose favour it was made ;

(b) If the cause of the delay in making protest referred to in paragraph (1) of this article continues to operate beyond 30 days after the date of dishonour ;

(c) As regards the drawer of a bill, if the drawer and the drawee or the acceptor are the same person ;

(d) If presentment for acceptance or for payment is dispensed with in accordance with article 52 or paragraph (2) of article 56.

Article 63 :

(1) If an instrument which must be protested for non-acceptance or for non-payment is not duly protested, the drawer, the endorsers and their guarantors are not liable on it.

(2) Failure to protest an instrument does not discharge the acceptor, the maker and their guarantors or the guarantor of the drawee of liability on it.

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุมิตรา ชื่นชมชาติ เกิดเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2510 สำเร็จ
การศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2531
หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ
พ.ศ. 2532 และทำงานในตำแหน่งนายความบริษัท ชินเคช แอนด์ แอสโซซิเอทส์ จำกัด
ในปีเดียวกันจนกระทั่งปัจจุบัน